

Forma vs. Funkcionalitás: a 2013-as romániai területi-közigazgatási reform dilemmái

Bajtalan Hunor

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

„Káosz, változás, zűrzavar, mindenképpen egy szükséges lépés, a történelmi-kulturális értékek figyelmen kívül hagyása, a nemzet egysége elleni támadás, az önrendelkezés helyreállítása, egy XXI. századi demokratikus folyamat” – körülbelül ezekkel a fogalmakkal jellemezhető a társadalmi-politikai diskurzusban oly gyakran fölmerülő területi-közigazgatási átszervezés problémája, mely talán az elmúlt két-három év egyik legvitatottabb, ugyanakkor legdivatosabb és legmediatizáltabb közérdekű kérdéseivé vált Romániában, melyet csak fölerősített a volt kormánykoalíció (Szociálliberális Unió, USL) azon elszántsága, hogy 2013-at a regionalizáció, az átfogó decentralizáció évévé tegye.

A politikai-közigazgatási játszma eddigi miliője, hogy máig sem született egy többszemponútú, tudományosan is megalapozott hatástanulmány a romániai regionalizáció folyamatáról. A tudományos közeg, noha ontja magából a különböző elképzeléseket, tervezeteket, a valóságban azonban a konkrét vizsgálatok, hatástanulmányok, a „*Hogyan kéne?*”, „*Hogyan lenne jó?*” kérdések megválaszolása még várat magára. Mindennek ellenére az ország leendő területi-közigazgatási régióit ábrázoló térképek hosszú sora elkészült, melyek azonban távol állnak a tudományos érvelés, megalapozottság mezejétől. Sajnálatos módon a közvélemény is nagymértékben hozzájárul a tudományos megalapozatlansághoz, hiszen a társadalmi, ahogyan a politikai diskurzus is leginkább a leendő területi-közigazgatási egységek, régiók határai, azok központjai, a sajtó szenzációhajhász kifejezésével élve, a „szupermegyék és a leendő regionális fővárosok” körül tematizálódik. Azaz konkrétan a formai jellegre helyeződik a hangsúly, kevésbé a leendő területi-közigazgatási egységek funkcionalitására, azok szerepére, leendő jogköreire valamint működésére. Ezt a folyamatot találóan a romániai regionalizációs diskurzus 2F, forma vs. funkcionalitás dilemmájának is nevezhetnénk. A felületesség, az elhamarkodott, ad-hoc lépések közepette egyáltalán nem meglepő, hogy a 2013-ra tervezett területi-közigazgatási reform kudarcba fulladt.

Jelen előadás tehát ebből a tág kérdéskörből indít és egy feltáró, exploratív elemzésnek minősül, melynek célja áttekinteni a 2013-as területi-közigazgatási reformfolyamatot. Ennek megfelelően az előadás a romániai regionalizáció kérdésének tematizálásával indít, feltárva a rendszerváltást követő társadalmi-politikai diskurzus főbb aspektusait, az eddig megjelent tervezeteket, politikai programokat. Ugyanakkor túllépve a regionalizációs folyamatok helyzetelemzésén, az előadás célja egy társadalmi-gazdasági kritériumokon is alapuló, funkcionális területi-közigazgatási modell fölvezetése.